

עין משפט ונר מצוה

קח א מיי פ"ח מהל' טומאת אולתין הל'א':

קב ב מיי שם פ"י הלכה טו:

קי ג מיי שם הלכה יז: קיא ד מיי פ"ו מהל' אסורי מנח הלכה ח:

שיטה מקובצת

אן ומכל האוכל אתא לאורויי בטומאת מת ואע"ג: **ב** ביציאות שבת משום גזרה שמא יבצרנו בקופות: **ג** לנענן איתסורי באכילה מנינין: **ד** ושני מדאורייתא לשרוף עליה תרומה או קדש אחר שנגע ביה הסי' ומחז"ד ופרקי' מכלל דהא דרבישטא ליה וכו': **ה** שהן דכן שאין מיטמאין. ג"כ בקצת פירושים כ"י שאינם מטמאין וכו': **ו** לנענן קלקי וחבקי: **ז** בשחיטה מרבנן לא פריך דאמר דם מכשיר והכשר דם חשוב הכשר מים כיון שהכל משקה: **ח** וי"ל דהכי פריך כיון דמדאוריית' לא אשכחנ: **ט** ויפרש משקין דוכן דעלמא כמו בפי האומר בקדושתן דמשני מאי בגזרות: **י** ואין לומר דלשמואל נפקי תלושין ומחוברין מחד קרא מדנקט והעבירה כהו וי"ל דע"י העור הכשר הוכשר דע"י ל"פ בריש העור והרובץ אלא ביש ד' להכשר אבל גוש שומר להכשר כ"ע מודו והיינו מחוברין: **יא** תימה מנלן דאתא לרבות עצים וכו' וכן וא"ת משקה בית הטבחים אמאי גיב ע"י תוס' ובחסד דף לג ע"ב:

רבינו גרשום

א"ל רב יוסף לאבאי אמינא לך אנא מר שמעון ואמרת לי עשאוהו כהכשר מים דרבנן אמר לך ויורא כו'. כלומר ר' יורא הביא לך ראיה מהבוצר לגת ואמרת ליה עשאוהו כהכשר מים מדרבנן: א"ל אטו ריש למי' כלומר אטו מיבעי' ממש וליכא אלא חד קרא בהכשר ומסתבר ליה לאוקמא במחוצרין טפי **ובי תימא תרגמא אדם והא משקי קאמר**. עיקר דיוקא **ה** [לאן] מדקמתי משקי ציו"ד דמנא לן דלמא כמיצא משקה בה"א אלא אדכן

יגע בכל

לו:

חד במת וחד בשרץ וצריכי. וה"ה דהוה מנ"י למימר חד צנזלה וחד בשרץ וצריכי דצנזלה חמירה משרץ לענין משא' ושרץ חמור מנצלה דשיעורו כעדשה אצל ק"ק צמת דמטמא טומאת ז' מנא לן דצעי הכשר כיון דליכא לאוקמי אידך קרא צנזלה ואומר הר"י דכיון דתרווייהו בשרץ כמיצי איכא לאוקומי בהם אינו ענין לכל הטומאות וא"ת גילף מת ושרץ מהדדי בגזירה שזה דצגד ועור כדילפינן צפ' צמה אשה (שבת דף סד.) לענין קילקי וז' וחצק וי"ל דלא ילפינן מצגד ועור אלא לענין צגד דחשוב צגד צוה כמו זה אצל לענין הכשר לא שייך למילף בגזירה שזה וז' וצפ"ק דפסחים (ד' טו.) מיימי עוד קרא שלשי וכל משקה אשר ישמה בכל כלי יעמא ומאי יעמא הכשר ומפרש חד צתלושין וחד צמחוצרין וצריכי ואין צריך למת ושרץ לכל חד וחד תרי קראי משום תלושין ומחוצרין דכיון דגלי קרא צחד דאין חילוק בין תלושין למחוצרים ה"ה **באידך: וא"א אשמועינן במת ב'.** לא היה צריך לצריכותא זו דקראי בשרץ כמיצי אלא אורחא דגמרא לפרש כאלו חד צמת צהדיא כיון שמואל עשות צריכותא בתרוייהו: **במתיב** רב יוסף רבי שמעון אומר הוכשרו בשחיטה. **י** מדרבנן לא פריך דאמרי דם מכשיר דהכשר דם חשוב כהכשר מים ויין שהכל משקה וא"ת אם כן מאי פריך מהבוצר לגת הא התם גמי הוה טעמא כאלו הוכשר ציין כדמפרש צפ"ק דשבת (דף יז.) שמא יצטרנו צקופות מווספות וי"ל דהכי **ה** קאמר כיון דמדאורייתא לא אשכחנא הכשר צלא משקה צבוצר לגת דאולי לאיצוד ולא חשיב משקה לא הוה להו לרצנן למגור שמא יצטרנו כו' אצל אם אשכחנא

מדאורייתא הכשר צלא משקה צשום מקום ניחא: **אמ"א שאין מבשרין**. הוה מנ"י למימר דאיתכשר צמים מחוצרין לטעמא דרבי יוסי צ"ר חנינא דלמר משקי צי מטבחיא אין מכשירין משום דהוו תלושין וקסבר דתלושין לא מכשירי מדאורייתא דדריש כל משקה אשר ישמה בכל כלי יעמא כמ"ד צפ"ק דפסחים (דף טו.) יעמא ממש וליכא אלא חד קרא בהכשר ומסתבר ליה לאוקמא במחוצרין טפי **ובי תימא תרגמא אדם והא משקי קאמר**. עיקר דיוקא **ה** [לאן] מדקמתי משקי ציו"ד דמנא לן דלמא כמיצא משקה בה"א אלא אדכן

סמין דמשמע לשון רצים וגבי מחט שנמצאת צצשר צסוף פ"ק דפסחים (דף כ.) **ו** גמי לא צעי לשנויי תרגמא אדם משום הך פירכא אצל התם לעיל (טו.) צההוא פירקא משני תרגמא אדם ולא חייס אהך קושיא **ז** ומפרש משקין דעלמא כמו צפרק האומר צקדושין (דף סד:) דלמר מאי צוגרות צוגרות דעלמא:

ועדיין משקה טופח ע"ה. פירש הקונטרס ונופל מן העור לצשר וקשיא לפירושו דאם כן הוו תלושין ושמואל סבר צפ"ק דפסחים (דף טו.) דתלושין לא מכשירי דהא דריש יעמא יעמא ממש וליכא אלא חד קרא בהכשר ואין לומר דלשמואל נפקי תלושין ומחוצרין מחד קרא"ל דלא משמע הכי מדנקט והעבירה צנהר וי"ל דע"י העור הכשרה דע"כ לא פליגי צריש העור והרובץ (לקמן ק"ח:) אלא **ה** צשיש יד להכשר אצל ציש שומר להכשר כ"ע מודו דהיינו מחוצרין דצשעת דינוקן צצור הוו מחוצרין: **והבשר** לרבות עצים ולבונה. י"א תימה מנא לן דאתא לרבות עצים ולבונה דלמא לצשר דוקא אחי דמהני ליה צצת הקדש ולא צעי הכשר: **עצרים** ולבונה בני אביה צניחו **א"א** חבת הקדש ב'. וא"ת ומשקי צית המטבחים אמאי דכן כגון **ו** יין ושמן לתכשרי צצחת הקדש להיות אוכל כמו עצים ולבונה וי"ל דצחת הקדש מהני מוהבשר לשוויי אוכל מידי דדמי לאוכל כגון עצים ולבונה שהוא דצר עצ וקשה כעין אוכל אצל לשוויי משקה אוכל מוהבשר לא מהניא צצת הקדש:

השווחת פרק שני חולין

לאו למעוטי חיבה הקדש. דלא הוי כהכשר מים ממש: וכי יותן מים על זרע ונפל מנצלתם עליו וגו' (ויקרא יא) משמעוי צשראים ואשמועינן דלא מטמא אוכל אלא בהכשר ומכל האוכל נשם] אתא אלאהתויי בטומאת מת ואע"ג דצפרשת שרצים כמיצ אס אינו ענין להם תנחו

ענין לטומאת מת: **ואפי' למימני ציה ראשון ושני**. דהא מתני' צחולין אוקימנא צשמעתין קמיימא' וצחולין ליכא משום איפסולי גופה לאיתסורי צאכילה: **והא לאו אוכל הנה צמים הוא**. ואפ"ה מניין והוא הדין לחיבת הקדש צקדשים: **מדרבנן**. ולא שרפינן עלה תרומה וקדשים אס נגעו צה: **שמאי אומר הוכשר**. דאע"ג דלא ניחא ליה צמשקה היוצא מהם דהא לאיצוד אולי גזירין לה צנייאות שבת (שבת דף יז.) **ה** שמא יצטרנו צקופות מווספות: **הא לאו אוכל הנה צמים הוא**. דהא צהאי משקה לא ניחא ליה: **א"ל רצ יוסף לאציי אמינא לך אנה**. לעיל למיפסט צעיא דריש לקיש ולאותציה לר' אלעזר מהוכשרו צשחיטה: **ואמרם לי**. דהאי הוכשר מדרבנן הוא: **ואמר לך ר' יורא**. מהבוצר לגת ושינית ליה נמי מדרבנן: **לריש לקיש נמי**. למימני ציה ראשון ושני מיהא מדרבנן: **לסלום קמיצעיא** ליה. אי תלינן אי לא תלינן פשיטא ליה לריש לקיש דלענין איתסורי צאכילה מנינא ציה ראשון ושני מיהא מדרבנן: **כי קמיצעיא ליה לשרוף**. אי מנינא ציה ראשון ושני מדאורייתא לשרוף ותרומה או קדש אחר שנגע צה: ופרכין **מכלל**. דהא פשיטא ליה לריש לקיש לענין איפסולי גופיה דהוי הכשר מדאורייתא ושרפינן ליה וצנוגע צו הוא דמספקא ליה: **והצבר אשר יגע**. צקדשים כמיצי: **צמסקי צי מטבחיא**. צמים שרצו צהן הכשר צצית המטבחים צצורה: **לא דיין שהן דכן**. **ה** שאין מטמאין כדאמרין צפסחים **טז**] גבי עדותו של יוסי צן יועזר: **וכי סימא תרגמא**. דרבי יוסי צ"ר חנינא דלמר אין מכשירין: **אדם**. משום דלמרן דאין נשפך צמים: **של וצחי שלמים**. משום תרמי מילי נקט וצחי שלמים חדא דקרא צשלמים קאי ועוד דכיון דצשר שלמים ועורן לצעלים טרח צה להיות יפין ומעצירן צנהר סמוך לשחיטתן שיהו נוחין להפשיט כדאמרין צפרק משילין פירות (צ"ה דף מ.) משקין ושוחטין את הצייתות ואמרין התם דלורח ארעא לאשקויי משום סירכא

דמשכא: **טופח עליה**. ונופל מן העור לצשר: **והצבר כל טהור וגו'** [ויקרא יז] והאי והצבר ימירא הוא דהא רישיה דקרא צצשר משמע: **לרבות עצים ולבונה**. לקבל טומאת אולתין: **הכל נמי**. כל קדשים שלא הוכשרו כגון צריד של מנחות. אלמא חיבת הקדש דאורייתא ושורפין עליה וקמיצעיא ליה לריש לקיש:

מאי **דמשכא: טופח עליה**. ונופל מן העור לצשר וקשיא לפירושו דאם כן הוו תלושין ושמואל סבר צפ"ק דפסחים (דף טו.) דתלושין לא מכשירי דהא דריש יעמא יעמא ממש וליכא אלא חד קרא בהכשר ואין לומר דלשמואל נפקי תלושין ומחוצרין מחד קרא"ל דלא משמע הכי מדנקט והעבירה צנהר וי"ל דע"י העור הכשרה דע"כ לא פליגי צריש העור והרובץ (לקמן ק"ח:) אלא **ה** צשיש יד להכשר אצל ציש שומר להכשר כ"ע מודו דהיינו מחוצרין דצשעת דינוקן צצור הוו מחוצרין: **והבשר** לרבות עצים ולבונה. י"א תימה מנא לן דאתא לרבות עצים ולבונה דלמא לצשר דוקא אחי דמהני ליה צצת הקדש ולא צעי הכשר: **עצרים** ולבונה בני אביה צניחו **א"א** חבת הקדש ב'. וא"ת ומשקי צית המטבחים אמאי דכן כגון **ו** יין ושמן לתכשרי צצחת הקדש להיות אוכל כמו עצים ולבונה וי"ל דצחת הקדש מהני מוהבשר לשוויי אוכל מידי דדמי לאוכל כגון עצים ולבונה שהוא דצר עצ וקשה כעין אוכל אצל לשוויי משקה אוכל מוהבשר לא מהניא צצת הקדש:

כי

לאו למעוטי חיבה הקדש. דלא הוי כהכשר מים ממש: וכי יותן מים על זרע ונפל מנצלתם עליו וגו' (ויקרא יא) משמעוי צשראים ואשמועינן דלא מטמא אוכל אלא בהכשר ומכל האוכל נשם] אתא אלאהתויי בטומאת מת ואע"ג דצפרשת שרצים כמיצ אס אינו ענין להם תנחו ענין לטומאת מת: **ואפי' למימני ציה ראשון ושני**. דהא מתני' צחולין אוקימנא צשמעתין קמיימא' וצחולין ליכא משום איפסולי גופה לאיתסורי צאכילה: **והא לאו אוכל הנה צמים הוא**. ואפ"ה מניין והוא הדין לחיבת הקדש צקדשים: **מדרבנן**. ולא שרפינן עלה תרומה וקדשים אס נגעו צה: **שמאי אומר הוכשר**. דאע"ג דלא ניחא ליה צמשקה היוצא מהם דהא לאיצוד אולי גזירין לה צנייאות שבת (שבת דף יז.) **ה** שמא יצטרנו צקופות מווספות: **הא לאו אוכל הנה צמים הוא**. דהא צהאי משקה לא ניחא ליה: **א"ל רצ יוסף לאציי אמינא לך אנה**. לעיל למיפסט צעיא דריש לקיש ולאותציה לר' אלעזר מהוכשרו צשחיטה: **ואמרם לי**. דהאי הוכשר מדרבנן הוא: **ואמר לך ר' יורא**. מהבוצר לגת ושינית ליה נמי מדרבנן: **לריש לקיש נמי**. למימני ציה ראשון ושני מיהא מדרבנן: **לסלום קמיצעיא** ליה. אי תלינן אי לא תלינן פשיטא ליה לריש לקיש דלענין איתסורי צאכילה מנינא ציה ראשון ושני מיהא מדרבנן: **כי קמיצעיא ליה לשרוף**. אי מנינא ציה ראשון ושני מדאורייתא לשרוף ותרומה או קדש אחר שנגע צה: ופרכין **מכלל**. דהא פשיטא ליה לריש לקיש לענין איפסולי גופיה דהוי הכשר מדאורייתא ושרפינן ליה וצנוגע צו הוא דמספקא ליה: **והצבר אשר יגע**. צקדשים כמיצי: **צמסקי צי מטבחיא**. צמים שרצו צהן הכשר צצית המטבחים צצורה: **לא דיין שהן דכן**. **ה** שאין מטמאין כדאמרין צפסחים **טז**] גבי עדותו של יוסי צן יועזר: **וכי סימא תרגמא**. דרבי יוסי צ"ר חנינא דלמר אין מכשירין: **אדם**. משום דלמרן דאין נשפך צמים: **של וצחי שלמים**. משום תרמי מילי נקט וצחי שלמים חדא דקרא צשלמים קאי ועוד דכיון דצשר שלמים ועורן לצעלים טרח צה להיות יפין ומעצירן צנהר סמוך לשחיטתן שיהו נוחין להפשיט כדאמרין צפרק משילין פירות (צ"ה דף מ.) משקין ושוחטין את הצייתות ואמרין התם דלורח ארעא לאשקויי משום סירכא

דמשכא: **טופח עליה**. ונופל מן העור לצשר: **והצבר כל טהור וגו'** [ויקרא יז] והאי והצבר ימירא הוא דהא רישיה דקרא צצשר משמע: **לרבות עצים ולבונה**. לקבל טומאת אולתין: **הכל נמי**. כל קדשים שלא הוכשרו כגון צריד של מנחות. אלמא חיבת הקדש דאורייתא ושורפין עליה וקמיצעיא ליה לריש לקיש: מאי **דמשכא: טופח עליה**. ונופל מן העור לצשר וקשיא לפירושו דאם כן הוו תלושין ושמואל סבר צפ"ק דפסחים (דף טו.) דתלושין לא מכשירי דהא דריש יעמא יעמא ממש וליכא אלא חד קרא בהכשר ואין לומר דלשמואל נפקי תלושין ומחוצרין מחד קרא"ל דלא משמע הכי מדנקט והעבירה צנהר וי"ל דע"י העור הכשרה דע"כ לא פליגי צריש העור והרובץ (לקמן ק"ח:) אלא **ה** צשיש יד להכשר אצל ציש שומר להכשר כ"ע מודו דהיינו מחוצרין דצשעת דינוקן צצור הוו מחוצרין: **והבשר** לרבות עצים ולבונה. י"א תימה מנא לן דאתא לרבות עצים ולבונה דלמא לצשר דוקא אחי דמהני ליה צצת הקדש ולא צעי הכשר: **עצרים** ולבונה בני אביה צניחו **א"א** חבת הקדש ב'. וא"ת ומשקי צית המטבחים אמאי דכן כגון **ו** יין ושמן לתכשרי צצחת הקדש להיות אוכל כמו עצים ולבונה וי"ל דצחת הקדש מהני מוהבשר לשוויי אוכל מידי דדמי לאוכל כגון עצים ולבונה שהוא דצר עצ וקשה כעין אוכל אצל לשוויי משקה אוכל מוהבשר לא מהניא צצת הקדש:

מאי **דמשכא: טופח עליה**. ונופל מן העור לצשר וקשיא לפירושו דאם כן הוו תלושין ושמואל סבר צפ"ק דפסחים (דף טו.) דתלושין לא מכשירי דהא דריש יעמא יעמא ממש וליכא אלא חד קרא בהכשר ואין לומר דלשמואל נפקי תלושין ומחוצרין מחד קרא"ל דלא משמע הכי מדנקט והעבירה צנהר וי"ל דע"י העור הכשרה דע"כ לא פליגי צריש העור והרובץ (לקמן ק"ח:) אלא **ה** צשיש יד להכשר אצל ציש שומר להכשר כ"ע מודו דהיינו מחוצרין דצשעת דינוקן צצור הוו מחוצרין: **והבשר** לרבות עצים ולבונה. י"א תימה מנא לן דאתא לרבות עצים ולבונה דלמא לצשר דוקא אחי דמהני ליה צצת הקדש ולא צעי הכשר: **עצרים** ולבונה בני אביה צניחו **א"א** חבת הקדש ב'. וא"ת ומשקי צית המטבחים אמאי דכן כגון **ו** יין ושמן לתכשרי צצחת הקדש להיות אוכל כמו עצים ולבונה וי"ל דצחת הקדש מהני מוהבשר לשוויי אוכל מידי דדמי לאוכל כגון עצים ולבונה שהוא דצר עצ וקשה כעין אוכל אצל לשוויי משקה אוכל מוהבשר לא מהניא צצת הקדש:

מאי **דמשכא: טופח עליה**. ונופל מן העור לצשר וקשיא לפירושו דאם כן הוו תלושין ושמואל סבר צפ"ק דפסחים (דף טו.) דתלושין לא מכשירי דהא דריש יעמא יעמא ממש וליכא אלא חד קרא בהכשר ואין לומר דלשמואל נפקי תלושין ומחוצרין מחד קרא"ל דלא משמע הכי מדנקט והעבירה צנהר וי"ל דע"י העור הכשרה דע"כ לא פליגי צריש העור והרובץ (לקמן ק"ח:) אלא **ה** צשיש יד להכשר אצל ציש שומר להכשר כ"ע מודו דהיינו מחוצרין דצשעת דינוקן צצור הוו מחוצרין: **והבשר** לרבות עצים ולבונה. י"א תימה מנא לן דאתא לרבות עצים ולבונה דלמא לצשר דוקא אחי דמהני ליה צצת הקדש ולא צעי הכשר: **עצרים** ולבונה בני אביה צניחו **א"א** חבת הקדש ב'. וא"ת ומשקי צית המטבחים אמאי דכן כגון **ו** יין ושמן לתכשרי צצחת הקדש להיות אוכל כמו עצים ולבונה וי"ל דצחת הקדש מהני מוהבשר לשוויי אוכל מידי דדמי לאוכל כגון עצים ולבונה שהוא דצר עצ וקשה כעין אוכל אצל לשוויי משקה אוכל מוהבשר לא מהניא צצת הקדש:

כי

מסורת הש"ס

א) ע"ז לט: שבת טו.
י.) ב) לעיל לג. פסחים יז.
ו) דף כז.
ז) דף כג.
א) פסחים טו.
ב.) ד) נשם כ.) ס) פסחים כד: לה.
זחסיס לד.
מו.) ז) לעיל לג.)
ז) ווע"ע תוס' שבת ח: ד"ה וזין.
ח) ר"מ, ט) ווע"ע תוס' ד"ה לא דיין.
י) צ"ל ציש.
יז) צ"ל דס ומיס,

תורה אור השלם

1. והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באשו ישרף והבשר כל טהור יאכל בשרו: ויקרא ז יט
2. לא תאכלנו על הארץ תשפכנו בקימים: דברים יב כד

מוסף רש"י

הבוצר לגת. לדרק בגת ולעשות מהן יין (ע"ז דס:) הוצר עצים לדרקן בגת. דאילו הוצר לצימוקין צמקה היוצא מהם אין משריטם דלא ניחא ליה (שבת טו.) הוכשר. לענין טומאה צמקה הנולף הוצר ולכן כן עומדין ניחא ליה צמאי דניפק מייעיו (ע"ז שס) הוכשרו ציין המלף מהן על ציהו ואע"ג דאולי לאיצוד לארץ ששות מן הסלים, גזירה שמא יצטרנו צקופות מווספות כדמפרש לקמיה (שבת שס.) לדרם קדשים ופרכין **מכלל**. דהא פשיטא ליה לריש לקיש לענין איפסולי גופיה דהוי הכשר מדאורייתא ושרפינן ליה וצנוגע צו הוא דמספקא ליה: **והצבר אשר יגע**. צקדשים כמיצי: **צמסקי צי מטבחיא**. צמים שרצו צהן הכשר צצית המטבחים צצורה: **לא דיין שהן דכן**. **ה** שאין מטמאין כדאמרין צפסחים **טז**] גבי עדותו של יוסי צן יועזר: **וכי סימא תרגמא**. דרבי יוסי צ"ר חנינא דלמר אין מכשירין: **אדם**. משום דלמרן דאין נשפך צמים: **של וצחי שלמים**. משום תרמי מילי נקט וצחי שלמים חדא דקרא צשלמים קאי ועוד דכיון דצשר שלמים ועורן לצעלים טרח צה להיות יפין ומעצירן צנהר סמוך לשחיטתן שיהו נוחין להפשיט כדאמרין צפרק משילין פירות (צ"ה דף מ.) משקין ושוחטין את הצייתות ואמרין התם דלורח ארעא לאשקויי משום סירכא

בא וקבא.